

LEGENDER FOR BØRN

2 SORTE GUMMISTØVLER

Der var engang 2 gummistøvler. De var sorte og lange i skafterne, runde i snuderne og fine at se til, lidt forfængelige – det var de. Snart kom de ud i verden og så gik det fine af dem.

En dag kom de ud at cykle, det hørte de, det kaldtes, men det følte mere som at være i pariserhjul i Tivoli eller som at køre i karrusel. Når den ene støvle var nede, var den anden oppe, de kunne slet ikke følges ad. Først var det ret sjovt, det kildede dejligt i maven, når pedalen var oppe, og det hurtigt gik nedad igen. Men så kom de til en mørk skov, og fordi de var mørkerædde og lidt bange, skyndte de sig så forfærdelig meget og var tæt på at kaste op af at drøne så hurtigt rundt og rundt. Vel hjemme igen smed de sig så lange de var i baggangen. De to støvler var som tvillinger, de kunne dårligt undvære hinanden, og nu lå de spredt væk fra hinanden på det hårde gulv. Heldigvis kom der en lille mus forbi og lunede sig, først i den ene støvle og så i den anden - nu var de ikke længere så ensomme. Det er sådan med tvillinger, at de kan komme op at skændes. En dag lå der vandpytter overalt, den ene støvle morede sig med at trampe så hårdt ned i vandpytten, at den anden støvle blev helt overstrøet. Den gjorde så gengæld, og det endte med, at de ikke var spor pæne længere. Rene og pæne, det måtte de være, så de blev vasket og tørret, for nu skulle de til dyrskue. Selv dyrene - køerne, kvierne og kalvene - skulle vaskes, tørres rene og børstes, for når man skulle vises frem i ringen, måtte man være fin.

Sommeren gik, og det blev vinter. Gummistøvlerne var nærmest gået i hi ligesom pindsvinet, bjørnen og skildpadden. Der stod de, side om side med de voksne gummistøvler i baggangen og støvede til. Pludselig en dag midt på vinteren blev de brat vækket af vinterdvalen, uldne sokker blev stoppet i støvlerne, og hu-hej gik det på cykel ad slingre-glatte veje til Vesterhavet. De troede, de kom til det store åbne Vesterhav, men det var bare en mark med is på. Hurtigt fik de andet at tænke på, for nu fik de bundet skøjter på støvlerne - de fineste hollandske skøjter med meden der endte i en fint svunget spiral og læderremme der blev snøret helt op om skafterne. Ingen andre på Vesterhavet havde sådanne skøjter. Aldrig havde de været så flotte, de følte sig, som var de selveste Kejser Augustus fra Rom, som også havde de fornemmeste sko bundet ligesådan op ad benene. Men det mest fantastiske var, at de kunne glide, ja nærmest svæve henover isen, så let som ingenting, og hurtigt gik det - i mange timer.

Pludselig mærkede de, hvor kolde de var. Nu måtte de hjem. I hver støvle var der fem tæer, som frøs og bankede af kulde, så de næsten ikke kunne styre pedalerne. Endelig hjemme blev støvlerne smidt hulter til bulter i baggangen, frosne og forkomne var de og fik slet ikke, som de ti frosne tæer, et varmt bad. Heldigvis kom hunden Sari, en stor dejlig Newfoundländer hund, og lagde sig varmende ovenpå begge støvler. Sådan fik de varmen, inden de næste dag igen blev stillet op på deres plads ved siden af de voksne støvler, som slet ikke havde prøvet at glide henover isen i susende fart.

Juni 2009 Dorte Tilma

FRANSISCA

Et forår for længe siden blev der på en gård født en lille sortbroget kalv, som kom til at hedde Fransisca. Den første tid gik den hos sin mor, men dagen kom, da hun igen måtte følges med de andre køer ud på marken og ind i kostalden for at blive malket, for at vi mennesker også kunne få glæde af hendes gode mælk. Den lille Fransisca blev bundet i et tøj, for ellers kunne den løbe væk og komme galt afsted, den vidste jo slet ikke, hvor stor verden var. Den blev tøjret i en lille græsindhegning, og landmanden - ham der bestemte over dyrene - kom og satte sig på en malkeskammel og strøg leen skarp for at slå lidt ekstra dejligt græs til dens mor, så hun kunne lave noget dejligt mælk, som Fransisca kunne få lidt af i en spand. Nu skulle den lære at drikke af en spand og ikke længere sutte mælk hos sin mor. Det var svært, men at sutte på menneskers fingre,

det var ikke svært, men kun dejligt. Pludselig kom fingrene med ned i spanden med mælk – og vupti – nu kunne Fransisca drikke mælk af en spand. Slubre, slubre.

Det blev efterår, og Fransisca var blevet større af det gode græs, som den også lærte at spise. Der var også født andre kalve det år, og de fik lov til at gå sammen indendørs i noget, der i gamle dage havde været et hønsehus. Nu stod de ikke bundet længere, men kunne gå rundt, som de ville, i boksen.

Meget senere da Fransisca og de andre på samme alder voksede til, kaldtes de ikke længere kalve, men *kvier*. De var ikke helt voksne endnu, men nu var de klar til at nyde en hel uforpligtende sommer i engen. Det var forår, og den mest fredelige kvie - det var nok Fransisca - fik bundet et reb om halsen og blev trukket af gårde. De andre kvier fulgte efter hende, for kvier kan godt lide at følges ad. Først skulle flokken gå igennem den lille by nedenfor gården, så ind på en lille grusvej der senere krydsede jernbanen. Til sidst skulle de ende i engen, hvor der var store tuer af græs, vibere der fulde af æg, blomstrende engblommer, engkarse og engkabellejer, og allernederst i engen, bækken.

Men jernbanen! Det var ikke let at komme over de jernbaneskiner. For det første er det ikke så let for fire ben med klove at undgå at træde i en jernbaneskinne, og hvis kloven kommer ned mellem skinnerne, er det ikke let at få op igen, så kan der let gå panik i en ellers så fredelig kvie, og tænk hvis der snart kommer et tog, som skal køre i netop denne skinne! Men tænk om Fransisca ved synet af de snorlige skinner kom til at drømme om rejser til andre steder i verden, alle de steder man kan komme til, hvis man følger disse skinner. Måske tænkte den på at rejse ned igennem Europa, eller tværs over Rusland, måske drømte den om at køre med Orientekspresen. Måske derfor dvælede den ved togskinnerne, indtil den til sidst lod sig overtale til at gå det sidste stykke grusvej til en hel lang sommer i engen fuld af de dejligste drømme.

2009 Dorte Tilma

TO HOLLANDSKE TRÆSKO OG EN BLÅ OVERALL PÅ TUR

Den blå overall og de flade gule spidsnæsedede træsko med fine billeder af hollandske vindmøller fulgtes altid ad. En søndag eftermiddag, hvor alle på gården sov middagssøvn, kedede de sig gevaldigt. De fandt på at tage en tur til Hanghede-gården. Det var et rigtigt spøgelsessted.

På rejsen dertil kom de først til Niels Ebbesens Eg. Når man skal på opdagelsesrejse, er det godt at starte ved dette gamle træ. Det var så gammelt og stort, at der på den tid skulle syv voksne mennesker med hinanden i hænderne til at nå rundt om træet. Fra det var et lille træ til nu, havde det oplevet meget. Allerførst fik det sit navn, fordi en man ved navn Niels Ebbesen bandt sin hest til træet efter at have redet i ét stræk fra Randers, som ligger langt herfra. Der havde han fældet, hvilket betyder dræbt, den Kullede Greve. Den Kullede Greve kom fra Tyskland og ville erobre Danmark. Det ville Niels Ebbesen ikke ha', og derfor slog han ham ihjel. Dengang lå der en borg på dette sted. Omkring borgen var der vand i voldgraven, og midt i borgens gård stod træet. Mange, mange år senere, hvor der slet ikke lå nogen borg længere, stod egen der stadigvæk og kunne nu se folk danse rundt om den. Glade sommerklædte piger og drenge dansede til musik fra violin og harmonika op og ned ad de nedslidte volde og rundt om træet.

At finde vej til Niels Ebbesens Eg var sådan set let nok, hvis man havde været der før. Man fulgte en grusvej igennem skoven tæt ved skovbrynets stendige. Men fra træet og til Hanghede-gården var det ikke så let. Først skulle man op og ned af de gamle volde, så igennem lidt mere skov uden stier, over skovens stendige ud på den bare mark og så finde frem til den forladte gård. Den var som et fatamorgana, en spejling af virkeligheden. Spændende var det om gården virkelig fandtes. Heldigvis dukkede de forladte bygninger op i det fjerne. Langsomt og forsigtigt vandrede de flade træsko ind på gårdspladsen og lige hen til brønden. For ligesom at tilkendegive til eventuelle spøgelser at nu var her nogen, slog træskoen på brøndens træ dæksel. Det lød hult og spøgelsesagtigt i den dybe brønds tomrum. En sten, som længe havde gnavet i den ene træsko, blev smidt i brønden, hør og tæl hvor langt der var til vandspejlet i bunden af brønden 1 2 3 4 5 6 7 8 9-----

2011 Dorte Tilma

DEN FARTGLADE DAMECYKEL

En sort damecykel glædede sig til at komme ud at røre sig, den kunne næsten ikke holde sig i ro. En stor gammel kantet damecykel var det, ikke lille og elegant som de andre cykler. Man kunne endda finde på at kalde den umoderne. Styret sad højt knejsende på den lange, svungne gaffel, sadlen var bred og fjedrende, hjulene var store med stærke fælge og brede dæk, bagagebæreren var som en skruestik. Den kunne nok holde enhver tung skoletaske på plads, lige meget hvad der skete.

Lidt frygtindgydende så den ud, og det indbød også til ærefrygt hos de store drenge, når den gamle cykel først kom i fart. Den elskede fart og ballade og at være først i feltet. Den fandt på at køre skoledrengenes cykler i grøften, sådan lige ind foran et forhjul og presse den arme cykel med kurs direkte mod grøften. Der lå så cyklen, hvorefter den rå damecykel uforfærdet fortsatte sin jagt på andre stakkels drengecykler. Man skulle tro, at drengecyklerne kunne finde på at gøre gengæld, men de kunne simpelthen ikke køre så hurtigt som den rå cykel, det var ærgerligt for dem.

Når damecyklen ikke lige gav sig af med at køre andre cykler i sæk, holdt den meget af at køre en tur ud til søen i Hattemagerskoven. Det var noget, den kunne lide, først at drøne i fuld fart ned ad den lange bakke i skoven efter Risgårdene, for så når den kom til Hattemagerskoven at finde den velkendte måde at styre ind til søen. Hvert et hul, hver kant på stien kendte den og cyklede behændigt udenom de værste huller og trærodde. Den kendte skoven som sin egen bukselomme.

Vel ankommet til søen faldt der en sælsom ro over cyklen. Den lagde sig ned og kunne i lang tid lytte til stilheden, iagttage dansemyggenes formationer, insekternes skøjteløb henover søen og andre dyr og fugles gøremål. Den gamle cykel holdt mest af at være ved søen alene, men måtte af og til finde sig i at høre på menneskers eksamensterperi - de mange gloser på fremmede sprog, latin, engelsk og andre sprog gjorde den helt ør i hovedet. Så var det dejligt, når terperiet var overstået, igen at drøne hjemad med ekstra tramp i pedalerne.

2012 Dorte Tilma

HVAD DER GEMTE SIG OVENOVER LOFTET

Stuehuset var sådan set et almindeligt stuehus. Allernederst var der en kælder, ovenover den var stueetagen, og ovenover stueetagen var loftet med værelser, og det mørke loftsrum som egnede sig til legen mørkeput. Men ovenover dette loft var der endnu en spændende verden. Lige der mellem taget og loftet var de mest fantasifulde rum. At trænge derind var som at gå direkte igennem en lukket væg - når man først var inde bag væggen, var der ingen, der kunne se eller opdage, hvor man var. Et rum kunne man møblere, som man ville, der var kasser og tæpper. I et andet rum var der skabe med spændende skolehæfter og karakterbøger! I et tredje rum var der sække med gåsedun og fjer. Tænk hvor fantastisk at stikke hånden ned imellem dun og fjer, det gav en følelse af at svæve. Hvor herligt at træde gennem en lukket væg og så befinde sig inde midt i en hvid fjerlet sky.

Hvis man ville videre på opdagelsesrejsen ind i den fantastiske over-lofts verden, klemte man kroppen opad lige under taget og stod nu i et langt rum. Længst væk i den ene ende var der kasser med aviser fra gamle dage. Her var aviser fra begivenhedsrige dage i Danmark tilbage fra før 2. verdenskrig, og de blev alle læst igen og igen.

På dette hemmelige sted blev Danmarkshistorien levende.

2012 Dorte Tilma

